

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

سلسله عقیده اسلام ۳۵

بسم الله الرحمن الرحيم
الحمد لله رب العالمين و الصلاة و السلام على
رسول الله و على آله و اصحابه الى يوم الدين و
اما بعد :

ملائکه لشکری از لشکریان الله تعالى هستند و خداوند بسیاری از اعمال بزرگ را به آنها سپرده است. وظایف آنها بزرگ است و بخشیدن قدرت به آنها بر تأیید آن صحنه می گذارد. و بر اساس شأن و مقامشان کارهایی به آنها واگذار کرده است: از آنها جبریل مسئول وحی از طرف الله تعالى به سوی پیامبران علیهم الصلاة و السلام می باشد. الله تعالى می فرماید:

﴿تَزَلْ بِهِ الرُّوحُ الْأَمِينُ ﴿١٧٢﴾ عَلَى قَلْبِكَ لِتَكُونَ مِنَ الْمُنذِرِينَ ﴿١٧٣﴾ بِلِسَانٍ عَرَبِيٍّ مُبِينٍ ﴿١٧٤﴾﴾ (شعراء ۱۹۳-۱۹۵)
«خداوند یکتا قرآن را بوسیله الروح الامین بر دل تو فرود آورد و به زبان تو که زبان عربی فصیح و آشکار است قرار داد تا قوم خود را بوسیله قرآن از عذاب خدا بترسانی و به راه ایمان و تقوا برسانی». قبلاً اشاره گردید که او افضل ملائکه و گرامی ترین آنها نزد خداوند است و خداوند او را با دو صفت قوت و ادای امانت مهم (وحی الهی به پیامبران) وصف کرده است.

و پیامبر صلی الله علیه وسلم جز دو بار او را بر صورتی که خلق شده ندیده است و بقیه اوقات بر صورت مردی می آمد. یک بار او را در افق از ناحیه شرق دید و در این باره الله تعالى می فرماید:

﴿وَلَقَدْ رَآهُ بِالْأُفُقِ الْمُبِينِ ﴿٢٣﴾﴾ (تکویر ۲۳)

«به یقین محمدص جبریل را به صورتی آشکار در بالاترین افق دید» و بار دوم، شب اسرا در آسمان دید و الله تعالى اینگونه از آن خبر داده است:

﴿وَلَقَدْ رَآهُ نَزْلَةً أُخْرَى ﴿٢٤﴾ عِنْدَ سِدْرَةِ الْمُنْتَهَى ﴿٢٥﴾ عِنْدَهَا جَنَّةُ الْمَأْوَى ﴿٢٦﴾﴾ (نجم ۱۳-۱۵)

«و یک بار دیگر هم او را مشاهده کرد، و در نزد درخت سدره که بهشت پروردگار همانجاست».

و در صحیح مسلم از عائشه رضی الله عنها روایت است که او از رسول الله صلی الله علیه وسلم در تفسیر دو آیه ای که آورده شد سؤال نمود و ایشان فرمودند: «إِنَّمَا هُوَ جِبْرِيلُ

لَمْ أَرَهُ عَلَى صُورَتِهِ الَّتِي خُلِقَ عَلَيْهَا غَيْرَ هَاتَيْنِ الْمَرَّتَيْنِ رَأَيْتُهُ مُنْهَبِطًا مِنَ السَّمَاءِ سَادًّا عَظْمَ خَلْقِهِ مَا بَيْنَ السَّمَاءِ إِلَى الْأَرْضِ» «او جبریل است که او را به صورت اصلی خودش جز دو بار ندیدم. او را دیدم که از آسمان فرود آمد که بزرگی خلقتش بین آسمان و زمین را پر کرده بود». مسلم (۱۷۷).

و از ملائکه میکائیل علیه السلام مسئول باران و نباتات است و ذکر او در قرآن آمده است. الله تعالى می فرماید: ﴿مَنْ كَانَ عَدُوًّا لِلَّهِ وَمَلَائِكَتِهِ وَرُسُلِهِ وَجِبْرِيلَ وَمِيكَالَ فَإِنَّ اللَّهَ عَدُوٌّ لِلْكَافِرِينَ ﴿٩٨﴾﴾ (بقره ۹۸)

«هر کس با خدا، ملائکه، پیامبران او، جبریل و میکائیل دشمنی کند و دشمن باشد (محققاً چنین کسی کافر خواهد بود) و خداوند هم دشمن کافران است»

و او صاحب مقام و منزلت بزرگی نزد پروردگار است برای همین خداوند اینجا او را با جبریل بصورت خاص آورده و

بر ملائکه عطف نموده است با اینکه از جنس آنها هستند بخاطر شرف و بزرگی شان اینچنین شده است. و از قبیل عطف خاص بر عموم است. همچنین در سنت نیز همانگونه که جلوتر گفته شد در دعای پیامبر ص در نماز شب آمده که می فرمود: **اللهم رب جبریل ومیکائیل وإسرافیل**. (ای پروردگار جبریل، میکائیل و اسرافیل ... نسائی (۱۶۲۵))

به خاطر همین علما این سه ملائکه را افضل تمام ملائکه ها می دانند. و از ایشان اسرافیل علیه السلام مسئول صور است و او سومین ملائکه افضل است که ذکر آن پیشتر آمد. او یکی از حاملان عرش است. صور به معنی شیپور بزرگ است که در آن می دمند.

امام احمد در مسندش از عبدالله بن عمرو بن عاص رضی الله عنه روایت می کند که: **«جَاءَ أَعْرَابِيٌّ إِلَى النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ مَا الصُّورُ قَالَ قَرْنٌ يَنْفُخُ فِيهِ»** «اعرابی پیش پیامبر صلی الله علیه وسلم آمد و گفت: صور چیست؟ ایشان فرمودند: شاخی است که در آن می دمند». المسند: ۱۶۲/۲، ۱۹۲

و امام احمد و ترمذی از ابوسعید خدری رضی الله عنه روایت می کنند که پیامبر صلی الله علیه وسلم فرمودند: **«كَيْفَ أَنْعَمَ وَقَدْ اتَّقَمَ صَاحِبُ الْقَرْنِ الْقَرْنِ وَحَنَى جِبْهَتَهُ وَأَصْغَى سَمْعَهُ يَنْظُرُ مَتَى يُؤْمَرُ قَالَ الْمُسْلِمُونَ يَا رَسُولَ اللَّهِ فَمَا نَقُولُ قَالَ قُولُوا حَسْبُنَا اللَّهُ وَنِعْمَ الْوَكِيلُ عَلَى اللَّهِ تَوَكَّلْنَا»** «چگونه شما شاد و خوشحالید در حالیکه صاحب شاخ آن را به دهان گرفته و گوش فرا داده و منتظر است که

چه وقت خداوند به او دستور می دهد در آن بدمد؟ مسلمانان گفتند: ای رسول خدا ما چه بگوییم؟ فرمود: بگویید حسبنا الله ونعم الوكيل على الله توكلنا». ترمذی (۲۴۳۱)، اسرافیل سه بار در صور می دمد: نفخه هراس، نفخه مرگ و نفخه زنده شدن. الله تعالی می فرماید: **«وَيَوْمَ يُنْفَخُ فِي الصُّورِ فَفَزِعَ مَنْ فِي السَّمَوَاتِ وَمَنْ فِي الْأَرْضِ إِلَّا مَنْ شَاءَ اللَّهُ»** (نمل ۸۷)

«و روزی که در صور دمیده می شود پس هرکس که در آسمانها و زمین است به هراس افتد مگر آن کس که خدا بخواهد»

و این نفخه هراس بود و دلیل بر دو نفخه دیگر الله تعالی می فرماید: **«وَنُفِخَ فِي الصُّورِ فَصَعِقَ مَنْ فِي السَّمَوَاتِ وَمَنْ فِي الْأَرْضِ إِلَّا مَنْ شَاءَ اللَّهُ ثُمَّ نُفِخَ فِيهِ أُخْرَى فَإِذَا هُمْ قِيَامٌ يَنْظُرُونَ»** (زمر ۶۸)

«و در صور دمیده شود و همه کسانی که در آسمانها و زمین بودند مردند، مگر کسانی که خدا آنان را جدا کرد و بقای آنان را خواست سپس بار دیگر می دمد ناگهان همه زنده شده می ایستند و نگاه می کنند».

و از ایشان، ملک الموت علیه السلام مسئول گرفتن ارواح است. الله تعالی می فرماید:

«قُلْ يَتَوَفَّنَكُم مَلَكُ الْمَوْتِ الَّذِي وُكِّلَ بِكُمْ ثُمَّ إِلَىٰ رَبِّكُمْ تُرْجَعُونَ» (سجده ۱۱) «ای رسول ما بگو: ملک الموت که بر شما گمارده شده جان شما را می گیرد سپس به سوی پروردگارتان بازگردانیده می شوید». ملائکه‌هایی به

ملک الموت کمک می کنند. بنده را بر حسب عملش، اگر محسن و نیکوکار باشد در بهترین شکل و اگر گنهکار باشد در بدترین شکل جان او را می گیرند. الله تعالی می فرماید: **«حَتَّىٰ إِذَا جَاءَ أَحَدُكُمُ الْمَوْتُ تَوَفَّتْهُ رُسُلُنَا وَهُمْ لَا يُفَرِّطُونَ»** (انعام ۶۱)

«تا آنگاه که هنگام مرگ یکی از شما فرا رسد ملائکه‌های ما جان او را بستانند و ایشان در آنچه به آن مأمور می شوند هیچ کوتاهی نمی کنند».

و از ایشان، ملائکه کوهها است و ذکر آن در حدیثی که پیامبر صلی الله علیه وسلم در ابتدای بعثت به سوی اهالی طائف رفت و آنها را به اسلام دعوت نمود و آنها استجاب

نمودند موجود است و در آن پیامبر ص می فرماید: **«فَإِذَا أَنَا بِسَحَابَةٍ قَدْ أَظْلَمْتَنِي فَنَظَرْتُ فَإِذَا فِيهَا جِبْرِيلُ فَنَادَانِي فَقَالَ: إِنَّ اللَّهَ قَدْ سَمِعَ قَوْلَ قَوْمِكَ لَكَ وَمَا رَدُّوا عَلَيْكَ وَقَدْ بَعَثَ إِلَيْكَ مَلَكَ الْجِبَالِ لِنَافِثِهِ بِمَا شِئْتَ فِيهِمْ، فَنَادَانِي مَلَكَ الْجِبَالِ فَسَلِّمْ عَلَيَّ ثُمَّ قَالَ: يَا مُحَمَّدُ، فَقَالَ ذَلِكَ فِيمَا شِئْتَ إِنَّ شِئْتَ أَنْ أَطِيقَ عَلَيْهِمُ الْأَخْشَبِينَ فَقَالَ النَّبِيُّ ص: «بَلْ أَرْجُو أَنْ يُخْرِجَ اللَّهُ مِنْ أَصْلَابِهِمْ مَنْ يَعْبُدُ اللَّهَ وَحْدَهُ لَا يَشْرِكُ بِهِ شَيْئًا»** «ناگهان چشمم به

ابری افتاد که بر سرم سایه انداخته است. به آن ابر نگاه کردم. جبریل را در میان آن دیدم. مرا صدا زد و گفت:

همانا خداوند، سخنان قومت و پاسخشان را شنید. هم اکنون، ملائکه کوهها را بسوی تو فرستاده است تا هر چه را که

دوست داری، در مورد آنها به او دستور دهی. سپس ملائکه کوهها مرا صدا زد و سلام داد و گفت: ای محمدا! هر چه می خواهی، انجام می‌دهم. اگر می خواهی، دو کوه اطراف را

بر آنان، فرود می آورم. نبی اکرم ج فرمود: بلکه من امیدوارم که خداوند از نسلهای آنان، کسانی را بوجود آورد که فقط خدا را عبادت کنند و چیزی را با او شریک نسازند». بخاری (۳۲۳۱)، و مسلم (۱۷۹۵).

و از ایشان ملائکه رحیم است کما اینکه انس بن مالک از پیامبر صلی الله علیه وسلم روایت می کند که فرمودند: «إِنَّ اللَّهَ عَزَّ وَجَلَّ وَكُلَّ مَلَكًا يَقُولُ يَا رَبِّ نُطْفَةٍ يَا رَبِّ عَلَقَةٍ يَا رَبِّ مُضْغَةٍ فَإِذَا أَرَادَ أَنْ يَفْضِيَ خَلْقَهُ قَالَ أَذْكَرٌ أَمْ أُنْثَى شَقِيٌّ أَمْ سَعِيدٌ فَمَا الرِّزْقُ وَالْأَجَلُ فَيُكْتَبُ فِي بَطْنِ أُمِّهِ» «الله عزوجل ملائکه ای را مقرر کرده است که می گوید: یا رب: نطفه. یا رب: خون بسته. یا رب: گوشت. هنگامی که خداوند خواست او را خلق کند.

ملائکه می گوید: او مذکر یا مؤنث است؟ بدبخت یا سعادت مند است؟ روزی او چیست و اجل و زمان مرگش کی می رسد؟ پس در شکم مادرش آنها را می نویسد». صحیح بخاری ب (۳۱۸)، و مسلم (۲۶۴۶).

و از آنها ملائکه هایی هستند که حامل عرش می باشند: «الَّذِينَ تَحْمِلُونَ الْعَرْشَ وَمَنْ حَوْلَهُ يُسَبِّحُونَ بِحَمْدِ رَبِّهِمْ وَيُؤْمِنُونَ بِهِ وَيَسْتَغْفِرُونَ لِلَّذِينَ آمَنُوا» (غافر ۷) «کسانی که عرش با عظمت الهی را حمل می کنند، و آنهایی که پیرامون عرش به تسبیح و ستایش پروردگارشان مشغولند، هم خود به خدا ایمان دارند و هم برای اهل ایمان از خدا آمرزش و مغفرت می طلبند» و می فرماید: «وَتَحْمِلُ عَرْشَ رَبِّكَ فَوْقَهُمْ يَوْمَئِذٍ مَكِينَةٌ» (حاقه ۱۷) «عرش پروردگارت را در آن روز (یعنی قیامت) هشت ملائکه حمل میکنند». دسته ای از علما می گویند: کسانی که اطراف

عرش هستند ملائکه های مقرب هستند و ایشان با آنکه حامل عرش هستند اشرفترین ملائکه می باشند. (تفسیر ابن کثیر ۷ / ۱۲۰).

و از جمله آنها نگهبان بهشت است. الله تعالی می فرماید: «وَسِيقَ الَّذِينَ اتَّقَوْا رَبَّهُمْ إِلَى الْجَنَّةِ زُمَرًا حَتَّى إِذَا جَاءُوهَا وَفُتِحَتْ أَبْوَابُهَا وَقَالَ لَهُمْ خَزَنَتُهَا سَلَامٌ عَلَيْكُمْ طِبْتُمْ فَادْخُلُوهَا خَالِدِينَ» (زمر ۷۳). «و کسانی که از پروردگارشان پروا داشتند گروه گروه به سوی بهشت سوق داده شوند تا هنگامی که به آنجا رسیدند درهای آن گشوده شود و نگهبانان آن به آنها گویند: سلام بر شما خوش آمدید در آن جاودانه داخل شوید» و می فرماید: «جَنَّاتُ عَدْنٍ يَدْخُلُونَهَا وَمَنْ صَلَحَ مِنْ آبَائِهِمْ وَأَزْوَاجِهِمْ وَذُرِّيَّاتِهِمْ وَالْمَلَائِكَةُ يَدْخُلُونَ عَلَيْهِمْ مِنْ كُلِّ بَابٍ» (رعد ۲۳) «بهشت های عدنی که آنان با پدران، همسران و فرزندانشان که درستکارند در آن داخل شوند و ملائکه از هر دری بر آنها در آیند».

و از جمله آن ملائکه ها، نگهبان جهنم است. از او به خدا پناه می بریم و ایشان ملائکه قهر و غضب هستند که رأس آنها ۱۹ نفر می باشند. الله تعالی می فرماید: «وَقَالَ الَّذِينَ فِي النَّارِ لِخَزَنَةِ جَهَنَّمَ ادْعُوا رَبَّكُمْ يُخَفِّفْ عَنَّا يَوْمًا مِّنَ الْعَذَابِ» (غافر ۴۹) «و کسانی که در آتش هستند به نگهبانان جهنم می گویند پروردگارتان را بخوانید تا یک روز از این عذاب را به ما تخفیف دهد» و می فرماید: «فَلْيَدْعُ نَادِيَهُ» سَدَّعُ الزَّيَّاتَةِ (علق ۱۷-۱۸) «تا

گروه خود را بخوانند بزودی آتشبانان را فرا خوانیم» و می فرماید: «عَلَيْهَا تِسْعَةَ عَشَرَ» وَمَا جَعَلْنَا أَصْحَابَ النَّارِ إِلَّا مَلَائِكَةً وَمَا جَعَلْنَا عِدَّتَهُمْ إِلَّا فِتْنَةً لِلَّذِينَ كَفَرُوا» (مدثر

۳۰-۳۱) «برای آن نوزده نگهبان است و ما نگهبانان دوزخ را جز ملائکه قرار ندادیم، و تعداد ایشان را مگر آزمایشی برای مردمی که کافر شدند نگردانیدیم» و می فرماید:

«وَنَادَاوُا يَمْلِكُ لِيَقْضِ عَلَيْنَا رَبُّكَ قَالَ إِنَّكُمْ مَّنْكُوتٌ» (زخرف ۷۷) «آن دوزخیان مالک، نگهبان جهنم را ندا کرده و می گویند: ای مالک، از پروردگارت بخواه تا ما را مرگ دهد، بمیریم و راحت شویم. در جواب می گوید: شما در اینجا ماندگارید».

در سنت ذکر شده که مالک نگهبان جهنم است و پیامبر صلی الله علیه وسلم او را دیده است. در صحیح بخاری از سمره بن جندب رضی الله عنه روایت است که رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمودند: «رَأَيْتُ اللَّيْلَةَ رَجُلَيْنِ أَتْيَانِي قَالَا الَّذِي يُوقِدُ النَّارَ مَا لَكَ خَازِنُ النَّارِ وَأَنَا جَبْرِيلُ وَهَذَا ميكائيل» «شب (اسرا) دو مرد را دیدم که پیشم آمدند. گفتند: او مالک، نگهبان آتش و برافروزنده آن است و من جبریل و این میکائیل است». بخاری (۳۲۳۶).

و از جمله آنها، زائران بیت المعمور است. در هر روز هفتاد هزار ملائکه داخل آن می شوند و بار دیگر (به خاطر کثرت ملائکه) دیگر به آنجا بر نمی گردند. مالک بن صعصعه از پیامبر ج روایت می کند که فرمود: «... ثُمَّ رَفَعَ لِي الْبَيْتَ الْمَعْمُورَ فَقُلْتُ يَا جَبْرِيلُ مَا هَذَا قَالَ هَذَا الْبَيْتُ الْمَعْمُورُ يَدْخُلُهُ كُلُّ يَوْمٍ سَبْعُونَ أَلْفَ مَلَكٍ إِذَا خَرَجُوا مِنْهُ لَمْ يَعُودُوا فِيهِ آخِرُ مَا

عَلَيْهِمْ»... سپس بیت المعمور را به من نشان دادند گفتیم: ای جبریل این چیست؟ گفت: این بیت المعمور است. هر روز هفتاد هزار ملائکه داخل آن می شوند و هنگامی که از آن خارج می شوند دیگر برای بار دیگر در آن باز نمی گردند». بخاری (۳۲۰۷)، و مسلم (۱۶۴)

و از آن جمله ملائکه هایی هستند که می گردند و بر مجالس ذکر سایه می افکنند. شیخین از ابوهریرت روایت می کنند که پیامبر صلی الله علیه وسلم فرمودند: **«إِنَّ لِلَّهِ مَلَائِكَةً يَطُوفُونَ فِي الطُّرُقِ، يَلْتَمِسُونَ أَهْلَ الذِّكْرِ، فَإِذَا وَجَدُوا قَوْمًا يَذْكُرُونَ اللَّهَ، تَنَادَوْا: هَلُمُّوا إِلَى جَانِبِنَا، قَالَ: فَيُحْفِقُونَهُمْ بِأَجْنَحَتِهِمْ إِلَى السَّمَاءِ الدُّنْيَا»**...». «خداوند، ملائکه هایی دارد که در راهها مشغول گشت زنی هستند و بدنبال ذاکران می گردند. هر گاه، گروهی را ببینند که به یاد خدا مشغول اند، یکدیگر را صدا می زنند و می گویند: به هدف خود رسیدیم. آنگاه، ذاکران را تا آسمان دنیا زیر بالهایشان می گیرند». علما می گویند: **«وهؤلاء الملائكة زائدون عن الحفظة وغيرهم من المرتبين مع الخلائق»** «آنها ملائکه هایی غیر از ملائکه های حافظ انسان هستند». بخاری (۶۴۰۸)، و مسلم (۲۶۸۹)

همچنین ثابت است که آنها سلام امت پیامبر صلی الله علیه وسلم را به او میرسانند. امام احمد و نسائی با سند صحیح از عبدالله بن مسعود رضی الله عنه روایت می کنند که رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمودند: **«إِنَّ لِلَّهِ مَلَائِكَةً سَيَّاحِينَ فِي الْأَرْضِ يَلْعُونِي مَنْ أُمَّتِي السَّلَامَ»** «برای الله عزوجل ملائکه هایی هستند که در زمین می گردند و سلام اتمم را به من می رسانند». ترمذی (۱۲۸۲)

و از آنها کسانی هستند که نویسندگانی گرامی اند و کارشان نوشتن اعمال خلق است و بر آنها نگهداری می کنند. الله تعالی می فرماید: **﴿وَأَنَّ عَلَيْكُمْ لَحَافِظِينَ ۖ كِرَامًا كَتِبِينَ ۖ يَعْلَمُونَ مَا تَفْعَلُونَ﴾** (انفطار ۱۰-۱۲) «البته و یقیناً نگهدارندها برای مراقبت احوال و اعمال شما مأمورند، ملائکه هایی بزرگوارند که اعمال بندگان را می نویسند، شما هر چه کنید همه را می دانند» و می فرماید: **﴿إِذْ يَتَلَقَّى الْمُتَلَقِّيَانِ عَنِ الْيَمِينِ وَعَنِ الشِّمَالِ قَعِيدٌ ۖ مَا يَلْفِظُ مِنْ قَوْلٍ إِلَّا لَدَيْهِ رَقِيبٌ عَتِيدٌ﴾** (ق ۱۷-۱۸)

«دو ملائکه گفتار و کردار شخص را دریافت می دارند و آن را ثبت می کنند، یکی از دست راست و دیگری از دست چپ نشسته و همنشین او هستند، هر کلمه ای که بر زبان براند (از خیر و شر) آن را می نویسند و مراقب و حاضر حال اویند». مجاهد در تفسیر این آیه می فرماید: ملائکه ای در راست و ملائکه ای در چپ قرار دارد اما آنکه در راست است خیر و دیگری که در چپ قرار دارد شر و بدی را می نویسد.

و از ایشان منکر و نکیر مسئول عذاب قبر و سؤال از بندگان در قبرهایشان هستند که احادیث صحیح بر آن دلالت دارند. شیخین از انس بن مالک روایت می کند که پیامبر صلی الله علیه وسلم فرمودند: **«إِنَّ الْعَبْدَ إِذَا وُضِعَ فِي قَبْرِهِ وَتَوَلَّى عَنْهُ أَصْحَابُهُ وَإِنَّهُ لَيَسْمَعُ قَرَعَ نِعَالِهِمْ أَنَّهُ مَلِكَانِ فَيَقْعَدَانِهِ فَيَقُولَانِ مَا كُنْتَ تَقُولُ فِي هَذَا الرَّجُلِ لِمَحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَأَمَّا الْمُؤْمِنُ فَيَقُولُ أَشْهَدُ أَنَّهُ عَبْدُ اللَّهِ وَرَسُولُهُ فَيَقَالُ لَهُ أَنْظِرْ إِلَى مَقْعَدِكَ مِنَ النَّارِ قَدْ أَبْدَلَكَ**

اللَّهُ بِهِ مَقْعَدًا مِنَ الْجَنَّةِ فَيَرَاهُمَا جَمِيعًا» «هنگامی که فردی دفن می شود و دوستانش او را رها می کنند، او صدای پاهای تشیع کنندگان را می شنود؛ آنگاه دو ملائکه پیش او می آیند و او را نشانده و به او می گویند: در مورد این مرد (به محمد صلی الله علیه وسلم اشاره دارند) چه می گویی؟ اگر اهل ایمان باشد می گوید: شهادت میدهم که او بنده و رسول خداست. به او گفته می شود: به جایگاهی در دوزخ بنگر که خداوند آن را برایت به جایگاهی در بهشت تبدیل نمود. پس هردو جایگاه را با هم می بیند.» صحیح بخاری (۱۳۷۴)، و مسلم (۲۸۷۰)

ترمذی و ابن حبان از ابوهریرت روایت می کنند که رسول الله صلی الله علیه وسلم می فرماید: **«إِذَا قُبِرَ الْمَيِّتُ أَوْ قَالَ أَحَدُكُمْ أَنَّهُ مَلِكَانِ أَسْوَدَانِ أَرَزَقَانِ يُقَالُ لِأَحَدِهِمَا الْمُنْكَرُ وَالْآخَرُ النُّكِيرُ فَيَقُولَانِ مَا كُنْتَ تَقُولُ فِي هَذَا الرَّجُلِ»**...». «هنگامی که میت دفن می شود یا گفت هنگامی که یکی از شما دفن می شود: دو ملائکه سیاه که چشمانی آبی دارند به یکی از آنها منکر و به دیگری نکیر گفته می شود. می گویند: در باره این مرد چه می گویی؟...» ترمذی (۱۰۷۳)

اینها مشهورترین ملائکه هستند که نصوص به وسیله ذکر وظایف و اسمهایشان آمده است، بر بنده ایمان به آنها به صورت معین و تصدیق کردن آنچه که نصوص در حق آنها بر آن دلالت دارد واجب است. و الله تعالی اعلم.

وصلی الله وسلم علی نبینا محمد وعلی آله وصحبه أجمعین.
وآخر دعوانا أن الحمد لله رب العالمین.